

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
w Zespole Szkół im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Dąbrowie Tarnowskiej
dla uczniów Szkoły Branżowej I stopnia

Opracowane na podstawie:

- USTAWY z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw,
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych,
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U.2012, poz. 977, załącznik 4) ze zmianami z 30 maja 2014 r.,
- Statutu Zespołu Szkół im. K.K. Baczyńskiego w Dąbrowie Tarnowskiej
- Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania,
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej dla liceum ogólnokształcącego i technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U.z 2.03.2018 r., poz. 476),
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U.z 31.08.2018 r., poz. 1679)

Podręcznik dopuszczony przez MEN – Język polski. Podręcznik dla szkoły branżowej I stopnia dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej, Wydawnictwo OPERON

I. Ustalanie ocen bieżących

Sposoby i formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- odpowiedź ustna;
- pisemne prace klasowe;
- sprawdziany wiadomości - zarówno bieżących (kartkówki), jak też z zakresu omawianych epok;
- zadania domowe, kształtujące kompetencje językowe uczniów, np. recenzje, notatki, sprawozdania;
- recytacja.

1. Odpowiedź ustna

Obejmuje problematykę omawianą na trzech ostatnich jednostkach lekcyjnych.

Związane z tym są:

- samodzielność myśli,
- dojrzałość argumentacji i ocen,
- krytycyzm sądów,
- poprawność językowa.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, którego odpowiedź jest właściwie zbudowana, pełna, wyczerpująca temat i bezbłędna; cechuje ją też umiejętność argumentowania, wnioskowania i oceniania. Uczeń powinien porządkować wypowiedź, przytaczać cytaty oraz prezentować wysoką sprawność językową- właściwy styl, styl, bogate słownictwo.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, którego odpowiedź jest merytorycznie poprawna, choć pozbawiona indywidualności („bezbłędnie odtwórcza”). Uczeń wie, ale nie zawsze potrafi wyjaśnić i właściwie skomentować. Jego odpowiedź jest jednak spójna i poprawna językowo, mimo dopuszczalnych drobnych usterek stylistycznych. Może zawierać też niewielkie błędy w kompozycji, np. brak podsumowania.

Ocena dostateczna stawiana jest za odpowiedź prawidłową i poprawną językowo, lecz niepogłębioną, krótką, ograniczającą się do skomentowania najważniejszych faktów; dopuszczalne są nieliczne uproszczenia interpretacyjne i odtwórczy charakter wnioskowania. Chaotyczność, niespójność odpowiedzi, drobne błędy gramatyczne, ubóstwo słownictwa – przy zachowaniu komunikatywności języka – w przypadku odpowiedzi spłyconej, z drugorzędnymi błędami rzeczowymi skutkują **oceną dopuszczającą**. Uczeń w taki sposób oceniony korzysta z pomocy nauczyciela, ale musi udzielić odpowiedzi i nie może ona być rażąco niezgodna z treściami programowymi lub całkowicie rozmijać się z zadanym tematem. Z odpowiedzi ustnej każdy uczeń powinien posiadać przynajmniej jedną ocenę w półroczu.

2. Pisemna praca klasowa

Tego typu praca będzie oceniana holistycznie (treść, struktura, język, zapis); kryteria będą podobne do tych stosowanych w czasie wypowiedzi ustnej. Uczniowie będą pisać co najmniej jedną taką pracę w roku, w razie możliwości – dwie. Wobec uczniów ze stwierdzoną dysortografią i dysgrafią będą stosowane obniżone wymagania, dotyczące prawidłowości zapisu. **Wobec uczniów ze stwierdzoną dysortografią i dysgrafią stosuje się obniżone wymagania dotyczące prawidłowości zapisu.**

3. Sprawdzian wiadomości

Dłuższy sprawdzian wiadomości obejmuje materiał z zakresu omawianej epoki. W przypadku epok, których program jest bardzo obszerny, np. romantyzmu – jej części. Taki sprawdzian jest

zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem i może przyjmować różne formy. Ilość tego typu sprawdzianów nie jest ograniczona, zależy od omawianej w poszczególnych klasach tematyki. Stosowane są także (z reguły bez zapowiedzi) krótkie sprawdziany wiadomości („kartkówki”) – obejmujące trzy ostatnie jednostki lekcyjne lub problematykę jednej – analizowanej ostatnio lektury. Oceniając wyżej wymienione sprawdziany, nauczyciel bierze pod uwagę tylko poziom merytoryczny odpowiedzi. Ocenie nie podlegają błędy: językowe i zapisu, chociaż są one zaznaczane.

Ocenę celującą można otrzymać tylko z dłuższych sprawdzianów (nie z kartkówek). Przyznawana jest ona uczniowi, który spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, a ponadto bezbłędnie wykonuje zadanie dodatkowe (oznaczone gwiazdką). Jest ono trudniejsze (wymaga wyjaśniania, komentowania, argumentowania), ale nie wykracza poza podstawę programową.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bezbłędnie (lub z nielicznymi usterkami) i w sposób wyczerpujący wykonuje wszystkie obowiązkowe zadania; wie i potrafi wyjaśnić; trafnie dobiera przykłady, cytaty i argumenty.

Na **ocenę dobrą** zasługuje uczeń, który podejmuje odpowiedź na wszystkie pytania, ale popełnia drobne błędy (nie usterki). Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją odpowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk, nie podaje cytatów.

Ocena dostateczna przyznawana jest uczniowi, który podejmuje odpowiedź na większość pytań, ale popełnia liczne albo poważne (ale nie rażące, kardynalne) błędy; polecenia wykonuje niedokładnie, a jego odpowiedzi są odtwórcze; chociaż wie, to nie potrafi uzasadnić.

Na **ocenę dopuszczającą** uczeń wykonuje większość poleceń, ale bardzo powierzchownie i popełniając poważne błędy. Chociaż jego wiedza jest odtwórcza, a umiejętności niewielkie, to wykazuje starania i koniecznie pisze pracę samodzielnie. W niektórych przypadkach sprawdziany wiadomości (dłuższe lub kartkówki) mogą mieć formę testu wyboru.

Wtedy przeliczenie punktów na ocenę będzie wyglądało następująco:

99 – 100 % - celujący

85– 98 % - bardzo dobry

71 – 84 % - dobry

56 – 70 % - dostateczny

41 – 55 % - dopuszczający

1 - 40 % - niedostateczny

4. Praca domowa – wypracowanie

Przy ich ocenie stosowane będą odmienne kryteria - uwzględniające poziom merytoryczny, językowy i strukturalny; zbliżone do tych wykorzystywanych przy odpowiedzi ustnej. **Uczniowie**

ze stwierdzoną dysortografią i dysgrafią powinni się starać, aby pod względem zapisu ich wypracowania domowe prezentowały się lepiej od klasowych – zalecana jest praca ze słownikiem ortograficznym.

5. Recytacja

W szkole branżowej oceniana jest także recytacja. Podstawą otrzymania oceny pozytywnej z tej formy jest pamięciowe opanowanie utworu.

Na **ocenę celującą i bardzo dobrą** uczeń wygłasza tekst bardzo świadomie, z ciekawą interpretacją, we właściwym tempie, z odpowiednią modulacją.

Na **ocenę dobrą** recytuje tekst płynnie, świadomie, ale w przekazie występują usterki.

Ocenę dostateczną otrzymuje za recytację dość płynną, ale bez właściwej modulacji, w złym tempie, bez dokonania interpretacji głosowej. Kiedy tekst recytowany jest mało świadomie, byle jak, niestarannie; uczeń często się myli i zacina otrzymuje **ocenę dopuszczającą**.

Uwaga dodatkowa dotycząca notatek

Na lekcjach języka polskiego – od klasy pierwszej – uczniowie przyzwyczajani są do samodzielnego tworzenia notatek. Służy to rozwijaniu kompetencji językowych, a także kształceniu bardzo ważnej umiejętności szybkiego notowania. W słabszych klasach (których uczniowie mieliby poważne problemy z samodzielnym zanotowaniem nawet najważniejszych informacji) notatki są częściowo dyktowane. Z tego powodu uczeń jest zachęcany do **posiadania zeszytu**.

Na lekcji języka polskiego nie są stosowane oceny za tzw. **aktywność**. Bardzo dobra lub nawet celująca ocena może być jednak postawiona uczniowi, który – na zajęciach poświęconych nowemu tematowi – potrafi wskazać trafne nawiązania merytoryczne, wzbogacić treść lekcji o wiążące się z istotą zagadnienia informacje uzupełniające (zdobyte dzięki pracy pozalekcyjnej), dokonać bardzo oryginalnej (ale niesprzecznej z tekstem) interpretacji utworu, czy też wziąć udział w dyskusji, prezentując przemyślane, uzasadnione stanowisko, uwzględniające cudze opinie. Ocena za taką formę prezentacji swojej wiedzy wpisywana jest do rubryki – ocena z odpowiedzi.

Bardzo dobrą ocenę może uzyskać również uczeń, który z własnej inicjatywy - na lekcję wprowadzającą nowy materiał - przygotowuje ciekawy referat (wygłoszony bez kartki) lub interesującą (przede wszystkim pod względem merytorycznym) prezentację multimedialną, którą opatrzy słownym, poprawnym językowo komentarzem.

Bardzo dobrą, a - w przypadku znaczących sukcesów –nawet **celującą ocenę** otrzymuje uczeń, który posiadał dodatkową wiedzę przygotowując się do konkursów przedmiotowych.

Sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia, który nie pisał pracy klasowej (sprawdzianu), odbywa się na warunkach określonych w Statucie Szkoły.

Uczeń, który otrzymał **ocenę niedostateczną**, może ją poprawić na warunkach określonych w Statucie Szkoły. Warunki i tryb uzyskiwania oceny rocznej wyższej niż przewidywana określone zostały w Statucie Szkoły.

II. Ustalanie śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

- **Ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania, czyli bezbłędnie spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą. Sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą oraz potrafi zastosować ją do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach. Jego praca cechuje się aktywnością, samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i umiejętności oraz ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru tekstów kultury. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje zainteresowania. Swobodnie korzysta z wielu źródeł w docieraniu do informacji. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Dodatkowo może posiadać wiedzę i umiejętności nabyte poprzez przygotowanie się do olimpiad i konkursów oraz aktywny udział w zajęciach dodatkowych.

- **Na ocenę bardzo dobrą** uczeń wykonuje rozmaite zadania i czynności „poprawnie”, „samodzielnie”, „świadomie”, „ciekawie”, „interesująco”. Pracuje w pełni samodzielnie, wie i umie wyjaśnić. Mówi pełnymi zdaniami, uzasadnia swoją wypowiedź, znajduje w tekście przykłady na poparcie swych słów. Umie odnieść się do świata zewnętrznego, jeśli zachodzi taka potrzeba. Podczas pracy w grupie staje się liderem, umie nie tylko współpracować, lecz także nadaje ton działaniom innych, wprowadza nowe rozwiązania i pomysły.

- **Ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który podejmuje wszystkie działania, ale popełnia nieliczne błędy. Jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy. Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją wypowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk. Zapis „na ogół” oznacza, iż jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy.

- **Na ocenę dostateczną** – uczeń podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze, ale pracuje, czyli „stara się”.

- **Na ocenę dopuszczającą** – uczeń wykonuje polecenia dość powierzchownie, na miarę swoich możliwości. Jego wiedza jest w zasadzie odtwórcza, a umiejętności niewielkie. Ważne jest, aby podejmował pracę i wykazywał starania (np. czytał lektury). Ponadto powinien odnajdywać w tekstach elementy wcześniej wskazane przez innych uczniów, których sam nie umie rozpoznać i wskazać. Jego prace pisemne (konieczne samodzielne) są krótkie, powierzchowne, sądy mało oryginalne, a argumentacja niepełna. Podobnie z wypowiedziami ustnymi – są to wypowiedzi krótkie, ale przede wszystkim powinny być zgodne z tematem.

Ocenianie ma na celu:

Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju. Motywowanie ucznia do dalszej pracy. Dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia. Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Oceny są jednocześnie informacją dla rodziców, wychowawcy klasy, dyrektora szkoły i nadzoru pedagogicznego o: efektywności procesu nauczania i uczenia się, wkładzie uczniów w pracę nad własnym rozwojem, postępach uczniów.

Jawność ocen. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego poinformuje uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów poprzez stronę internetową) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez niego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów. Oceny są jawne zarówno dla ucznia jak i jego rodziców (prawnych opiekunów). Sprawdzone i ocenione prace pisemne wyłącznie uczniów i jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą otrzymać do wglądu do końca danego roku szkolnego (tj. do 31 sierpnia). Uczni i jego rodzice nie mogą jednak prac kserować, fotografować ani wynosić ich poza szkołę. Na miesiąc przed końcowym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanej ocenie klasyfikacyjnej.

Warunki zaliczania sprawdzianów. Uczeń ma możliwość zaliczenia pracy klasowej, sprawdzianu, jeżeli był na nich nieobecny. Termin i formę poprawy określa nauczyciel.

Uczeń, który podczas prac pisemnych **korzysta ze źródeł niedozwolonych** przez nauczyciela, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Zasady nieklasyfikowania ucznia. W razie opuszczenia przez ucznia ponad 50% obowiązkowych zajęć, nauczyciel może go nie klasyfikować, przy jednoczesnym braku ocen cząstkowych.

Zasady współpracy z uczniami, rodzicami, pedagogiem szkolny.

Uczeń ma możliwość otrzymywania dodatkowych wyjaśnień – uzasadnień do wystawionej oceny.

a. informując o wynikach prac pisemnych, nauczyciel daje je uczniom do wglądu, omawia rezultaty, uzasadnia ocenę, a uczeń może ją poprawić. Obie oceny zostają wpisane do dziennika niezależnie czy praca pisemna została poprawiona,

b. ocenę prac pisemnych uczeń powinien otrzymać w ciągu 2 tygodni od ich napisania.

2. Nauczyciel pomaga w samodzielnym planowaniu rozwoju oraz motywuje do dalszej pracy.

3. Podczas zebrań z rodzicami, rozmów interwencyjnych nauczyciel przekazuje rodzicom (prawnym opiekunom):

a) informacje o aktualnym stanie rozwoju i postępów ucznia;

b) informacje o trudnościach i uzdolnieniach ucznia;

c) wskazówki do pracy z uczniem.

4. Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach i zachowaniu ucznia.

5. Nauczyciel informuje pedagoga szkolnego o sytuacjach wymagających jego interwencji.

Opracował Zespół Polonistów w Zespole Szkół im. K. K. Baczyńskiego w Dąbrowie Tarnowskiej